

PARLAMENTUL
ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR

Nr. 984/A/24.02.2020

**Parlamentul României
Camera Deputaților**

ÎNTREBARE PARLAMENTARĂ

Nr. A/PMP/1115/24.02.2020

Adresată: Domnului Ionel Nicolae CIUCĂ, Ministrul Apărării Naționale

Domnului Bogdan Lucian AURESCU, Ministrul Afacerilor Externe

De către: Deputat Constantin CODREANU, președinte al Comisiei pentru comunitățile de români din afara granițelor țării

Data: 24.02.2020

Obiectul interpelării: *Salvarea și reamenajarea Cimitirului Eroilor Români din municipiul Chișinău*

Mult stimați domnilor miniștri,

Agencia națională de presă AGERPRES a relatat recent (24 ianuarie 2020) că terenul cu o suprafață de 1,9 hectare pe care este amplasat Cimitirul Eroilor Români din Chișinău, teren aflat în proprietatea statului, ar fi fost vândut către agentul imobiliar "Buiucani Real Estate Holding" contra sumei de 70 de milioane de lei moldovenești.

În Cimitirul Eroilor Români, situat în bulevardul Decebal nr. 17 din municipiul Chișinău, sunt înhumați 11645 de ostași, printre care 431 români (66 în morminte, 365 la criptă), 234 ruși (27 în morminte, 207 la criptă), 29 austrieci, 39 cehi, 35 francezi și 6 polonezi căzuți în Primul Război Mondial, cât și 96 militari români căzuți în al Doilea Război Mondial. Unele surse menționează că un număr neidentificat de prizonieri de război originari din Germania, Austria, Italia, Ungaria și alte țări, au fost înmormântați în acest cimitir.

În anii 1927-1938, cimitirul a fost amenajat de către Așezământul Național „Regina Maria” pentru Cultul Eroilor. Accesul în cimitir se făcea printr-o intrare monumentală, compusă dintr-o scară de șase metri lățime cu 50 de trepte și un portal arhitectonic la bază constituit din doi

piloni din beton armat, înalți de 10 metri, purtând fiecare câte un vultur cu aripile desfăcute. Coloanele dominau o piață vastă semicirculară, înconjurată de ziduri și ornamente. De forma unui poligon neregulat, cimitirul avea în centru o capelă veche în stil bizantin, în jurul căreia au fost amenajate șase parcele de morminte. Scările erau unite cu capela printr-o alee. În jurul capelei erau amenajate șase parcele cu 136 de morminte în care au fost înhumați 202 eroi și două cripte cu 572 de eroi români și ruși neidentificați.

Conform datelor Asociației republicane a participanților la războaie (ARPR) din Republica Moldova, în Cimitirul Eroilor Români ar fi înmormântați prizonieri români, germani și maghiari din al Doilea Război Mondial care au făcut parte din detașamentele de construcții ale NKVD folosite la reconstrucția orașului Chișinău în timpul ocupației sovietice.

După 1944, capela a fost distrusă, iar terenul cimitirului a fost nivelat cu buldozerul.

În 1959 a fost demolat ce a mai rămas din cimitir, cu excepția coloanelor de la intrare, pentru ca în 1961 să fie ridicat Institutul de Pulmonologie și Ftiziatrie „Chiril Draganiuc”. Fundamentul capelei a fost păstrat și în acel loc a fost amenajată o terasă pentru odihna bolnavilor.

La începutul anilor 1990, când spitalul nu mai funcționa, pe fundamentul fostei capele a fost instalată o cruce de lemn cu inscripția „Glorie eroilor Armatei Române”.

Începând cu anul 2004 Cimitirul Eroilor Români din municipiul Chișinău figurează în Lista Monumentelor Istorice din Republica Moldova cu denumirea ”*Complexul memorial Cimitirul Eroilor*”. În diverse perioade această necropolă de război s-a numit oficial și *Cimitirul Eroilor, Cimitirul de Onoare, Cimitirul militar românesc*.

Actualmente, se organizează cu regularitate acțiuni de salubritate a teritoriului, iar Mitropolia Basarabiei (Patriarhia Română) ține slujbe de pomenire a celor înmormântați.

Parlamentarul Lilian Carp de la Chișinău a anunțat într-o recentă conferință de presă că a sesizat Procuratura Generală a Republicii Moldova asupra cazului vânzării terenului Cimitirului Eroilor Români din municipiul Chișinău, arătând că în ”tranzacție” a fost implicat actualul președinte al Republicii Moldova, Igor Dodon, fost ministru al economiei, precum și alți oficiali.

De asemenea, parlamentarul de la Chișinău a subliniat că va sesiza oficial autoritățile Statului român (Guvern și Președinție) pentru ca acestea să intervină în reabilitarea Cimitirului Eroilor Români din Chișinău.

Legea nr. 379 din 30 septembrie 2003 privind regimul mormintelor și operelor comemorative de război, cu modificările ulterioare, stabilește că mormintele de război pot fi individuale sau comune, izolate ori grupate în cimitire de onoare, parcele de onoare, osuare sau mausolee.

Oficiului Național pentru Cultul Eroilor din subordinea Ministerului Apărării Naționale îi revine obligația protejării mormintelor și operelor comemorative de război, protecție prin care se înțelege ansamblul de măsuri cu caracter științific, juridic, administrativ, financiar, fiscal și tehnic adoptate de stat menite să asigure cercetarea, identificarea, inventarierea, clasarea,

evidența, conservarea, marcarea, inclusiv paza și întreținerea, restaurarea, strămutarea și punerea în valoare a acestora.

Cadrul bilateral dintre București și Chișinău în domeniu este stabilit de *Acordul între Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova privind regimul juridic al mormintelor de război românești situate pe teritoriul Republicii Moldova* din 03.03.2012.

Pe teritoriul actualei Republici Moldova au fost înființate, în perioada celui de-al Doilea Război Mondial, peste 240 de cimitire de onoare ale ostașilor români. Multe dintre aceste necropole de război au fost distruse după anul 1945. Câteva dintre aceste cimitire au fost restaurate după căderea URSS.

Ținând cont de cele menționate mai sus, vă rog respectuos să ne transmiteți următoarele:

1. Dacă Ministerul Apărării Naționale, implicit Oficiul Național pentru Cultul Eroilor, și Ministerul Afacerilor Externe au în atenție situația Cimitirului Eroilor Români din municipiul Chișinău?
2. În cazul unui răspuns pozitiv, ce decizii concrete au adoptat și ce acțiuni concrete au întreprins până în prezent ministerele pe care le conduceți în vederea salvării și reamenajării Cimitirului Eroilor Români din municipiul Chișinău, conform legislației române în vigoare și cadrului bilateral în domeniu?
3. Care este poziția autorităților Republicii Moldova în subiectul salvării și reamenajării Cimitirului Eroilor Români din municipiul Chișinău?
4. Dacă Guvernul României a condiționat anterior sau condiționează în prezent, în mod rezonabil, de salvarea și reamenajarea Cimitirului Eroilor Români din municipiul Chișinău acordarea către Republica Moldova a ajutorului tehnic de 100 de milioane de euro sau acordarea altor forme de sprijin? Dacă o parte a ajutorului acordat Republicii Moldova de către România ar putea fi utilizată în vederea răscumpărării terenului pe care este situat Cimitirul Eroilor Români din municipiul Chișinău.

Orice alte informații tangente cu acest subiect sunt binevenite.

Răspunsul se va transmite în scris și verbal Comisiei pentru comunitățile de români din afara granițelor țării.

În atenția: Deputat Constantin CODREANU, Președinte al Comisiei pentru comunitățile de români din afara granițelor țării;

Cu respect,

PREȘEDINTE,
Deputat Constantin CODREANU